

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben házhoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Támadás a föld és népe ellen.

Budapest székes főváros vezető köreinek az új kormányzati és az ezzel kapcsolatban várható parlamenti alakulás arra volt alkalmas, hogy melegebben kiadják a jelszót a magyar föld és az azzal kapcsolatos nép ellen, ringet akarván alkotni a városokból a falu ellen. Ami annyit jelent, hogy a mozgó tőke urai az önző és rideg érdekeik védelmére elakarják nyomni azt a nagy érdeket, amely a magyar földhöz és annak a népéhez minden józan, minden méltányos felfogás szerint fűződik.

A keret, amelyben mozgóképe jelenik meg a merkantilis tulkapások régen levilézett némely alakjainak: az úgynevezett városi pártalakítás. A lobogó s alatta a dugáru: az általános és egyenlő választójog. A mézesmadzag, amellyel a közönséghez el akarják juttatni ezt a romboló mérget: szabadelvű, demokratikus kormányzat, a szociális haladás biztosítása. Az igazi program, amit meg akarnak valósítani pedig így van formulázva: »A már osztályönzessé fajult agrárkonzervatív irányzattal szemben a kereskedelem, az ipar és egyáltalán a dolgozó polgárság érdekeinek erőteljes felkarolása.«

Ime így fegyverkeznek a magyar állam minden áldozatkészségével, a vidék nagy érdekeinek elnyomásával, évtizede-

ken keresztül dédelgetett fővárosban a falu, vagyis a vidék ellen. Megállapítjuk első sorban, hogy semmi létjogosultsága nincs a városok külön választási szervezkedésének, mert ebben az országban sem ipari, sem kizárólag kereskedelmi jellege a városok zömének nincs, hanem igenis mezőgazdasági jellege van a legtöbb magyar városnak és így nem lehet a városokat a budapesti érdekek parancsa és egyesek rideg önzése szerint egy kalap alá vonni s a főváros vezénylete alá helyezni, mert akkor a magyar városok még siralmasabb állapotba jutnak, mint a minőben vannak most, amelyből kifelé törekednek a maguk erejében bizva, de nem számítva perfd fegyvertársra, mint a minő a hatalom ingadozása szerint napraforgóként a legszélsebb irányzatok között napraforgóként, de mindig a maga érdekét szem előtt tartva hajladozó fővárosi érdekszövetkezet.

Ebben a milliomos városban, ahol a legnagyobb vagyonok nem a polgári munkából támadtak, hanem gyülemlettek a sikeres spekulációból, amerikai fellendülés kedvező alkalmainak az ügyes kileléséből, mernek úgy beszélni, mintha a föld népe dologtalanul élné világát. Innen merik kiadni a jelszót az agrár-konzervatív irány ellen, amely némi, de csak nagyon jelentéktelen érvényesülésének

köszönhető, hogy a föld kezd kiszabadulni az aranyborjú hatalmából.

A vidéknek le kell számolni ezzel a merénnyel, amelyet az egész magyar termelés rabigába hajtására újabban a fővárosban kieszellek és úgy dobtak ki jelszóként, mintha Magyarország politikai és gazdasági megmentése csak attól függene, hogy el lehet-e nyomni azt az irányzatot, amely védi a magyar népet és annak a földjét a kalandosok ellen, a kik a pénz mérgező hatalmán egyéb eszközt politikai szertárunkban nem szoktak tartani.

A magyar városok bizonyára a leg-határozottabban vissza fogják utasítani ezt a csalogatást a hamis, a veszedelmes jelszavakkal.

A számszéki elnöki állás A Rakovszky István halála által megüresedett számszéki elnöki állásra már most tippelik a jelölteket. Az egyik verzió szerint *Wekerle* Sándor pályázik erre az állásra, a másik hírforrás pedig úgy tudja, hogy a kormány *Hieronymi* Károly kereskedelmi miniszternek szánta ezt a nyugalmas állást. Mindkét kombináció még korai, mert a számszéki elnököt tudvalevőleg hármass királyi kijelölés alapján az országgyűlés két Hiza választja. Már pedig ez a választás csak az új országgyűlés megnyitása után lesz megejthető.

„TISZÁNTÚL” TÁROZÁJA.

A híresség kutforrása.

— Duvernois. —

Hat hónap óta, abban a szegény kis külvárosi vendéglőben, melyben rendszerint szegény reggelimet elfogyasztottam, pont tizenkét órakor egy kicsiny öreg emberke ült le szemben velem, megbillentette kalapját, hamarosan legyűrte szegényes reggelijét s közben újságot olvasott. Soha egy szót nem beszélünk egymással. Egy nagyobb iroda alkalmazottja voltam s e pár órát arra használtam fel, hogy a megelőző napon megírott regényrészleteket kijavítsam. Nagy zivatar egy napon azonban arra kényszerítette, hogy tartózkodó álláspontunkat mind a ketten elhagyjuk. Az ég hirtelen beborult, villámok cikáztak, a vihar megvárta a fakat s megfosztotta azoktól gyönyörű tavaszi pompájuktól. Rövid idő azonban ezután nagy mosolygó szivárvány tündökölt az égen

a megkínzott természet szinte megkönnyebülten lélegzett fel.

— Azt hiszem mehetek — mondta szomszédom.

De úgy látszik nem volt sietős dolga, mert dohányzacskója mélyéből reszkető ujjakkal dohányt kaparászott elő s egy cigarettát sodort magának.

Nem tudnám megmondani, miért voltam oly elfogult és zavart. Szegény fiatal ember voltam, ki alig tanult valamit, de azért irodalmi sikerekről álmodoztam. Hirtelen úgy éreztem, hogy szomszédom sokkal tanultabb, sokkal tapasztaltabb nálam s vonzódni kezdtem hozzája.

— Ha nem tolokodás a kérdésem, szabad a nevé tudnom? — kérdeztem tőle.

— Claude Charmois — felelt szomszédom. Majd mosolyogva folytatta: — Nemde, ismeretlen név? Soha nem puklikáltam semmit.

— Bizonyosan tulszigoru volt saját magával szemben.

— N-m, nem. Csak nagyon büszke voltam. Ezzel beszélgetésünk véget ért. Hosszu

ideig nem is láttam akban a kis korcsmában, mig egy napon szinte vidám arccal topant be.

— Talán örvendetes híreket kapott? — köszöntöttem.

— Én? Ugyan kitől? Az egész világon senkim sincsen, az egyetlen ember, a kit ismerek, én.

Először történt, hogy együtt hagytuk el a vendéglőt. Gyönyörű éjszaka volt, csillagok ragyogtak. Az uton hirtelen megragadta karomat, s tompa hangon, melyen keresztül kitőő diadal hangozát, így szólt:

— Lehetséges, hogy összes műveimet kiadom. Jöjjön el hozzám, szeretnék művemből, melyben az emberiség történetét írom meg, a költő szemével nézve, néhány részletet felolvasni.

Elfáradtam.

A külváros felé haladtunk, elhagyott kis ház előtt álltunk meg. Ő kinyitatta a kaput, tapogatózva néhány lépcsőn haladtunk felfelé. Egy ajtó előtt gyufát gyújtott s egy borzasztó nyárspolgárian berendezett lakásba lébtünk.

Teljes tisztelettel:

UJHELYI RÓZA

női kalap különlegességi üzlete

NAGYVÁRAD, RÁKOCZI-UT.

TELEFON 130. TELEFON 130.

Tavaszi értesítő

Szives tudomására hozom a m. t. hölgy közönségnek, miszerint

eredeti párisi modell kalapjaim

megérkeztek és azok üzletben bármikor megtekinthetők.

Kedvező párisi összeköttetésem révén abban a helyzetben vagyok, hogy a versenyt felvehetem a fővárossal is.

A politikai helyzet.

A vasárnapi élénkséget bizonyosan csönd váltotta fel a politikában. *Khuen-Héderváry* miniszterelnök hazaérkezett Bécsből és most már komolyan hozzálát a hivatalos jelöltek listájának összeállításához. A hivatalos lap holnapi számában még néhány főispáni kinevezés fog megjelenni.

Az eddigi diszpozíciók szerint a Házat március 22-én fogják felosztatni. A kormány lemondott arról, hogy indemnitást kérjen, minthogy azt a Ház többsége úgy sem hajlandó megadni.

A választások előreláthatólag május végén lesznek, úgy hogy az új Ház június 10-ike táján fog összeülni.

Míg a két függetlenségi párt egymással áll harcban s a munkapárt nyugalmát a Fejérváry kormány nyilatkozatai zavarják, addig a konzervatívok teljes erővel tömörülnek a választói jog reformja ügyében. Március 19-én lesz a konzervatívok nagygyűlése a választójog megalkotása tárgyában. A konzervatívok ezen akciója nagyon zavarja a kormány munkáját. Attól tartanak, hogy Tisza és Héderváry között még a választások előtt ellentétek fognak felmerülni a választójog dolgában.

Fejérváry és Tisza.

Báró Fejérváry Géza darabon-kapitány, a volt miniszterelnök tegnap este Bécsbe érkezett, ahol néhány napot fog tölteni. Fejérváry ezt a bécsi tartózkodását fölhasználja arra, hogy tisztázza azt a konfliktust, amelyet Tisza idézett elő. Ma megjelenik a király előtt is s ezen az audiencián, bárha Fejérváry egy Bécsből küldött távirati nyilatkozatában kijelenti, hogy ilyen csekélységgel nem molesztálja felséges urát, bizonyára majd elégtételt kap a királytól. A király különben már *Khuen* tegnapi kihallgatásán kifejezte rosszallását *Tisza eljárásá felől*, amellyel megbántotta legbivőbb emberét.

A *Khuen* pártra igen kínos benyomást tett a király állásfoglalása. A régi *Tisza-rendszer*

osziopos tagjai, több volt miniszter és államtitkár, igen elkeseredetten nyilatkoztak s kijelentették, hogy ők inkább *Tiszával* mennek.

Justh Gyula Biharban.

Justh Gyula folytatja országos körútját. Tegnap reggel kilenc órakor Bihar megyébe Székelyhídra érkezett, ahol őt a kíséretében levő képviselőket impozáns fogadtatásban részesítették. Az egész választókerület képviselve volt a népgyűlésen, amelyen Justh Gyula beszéde rendkívül tetszést aratott. Délben tizenkét órakor Justh Gyula és kísérete kocsiokon Nagylétára ment, ahol szintén volt népgyűlés. Délután különvonaton Nagykárolyba utaztak, ahol délután hat órakor volt nagygyűlés.

A horvát bán Khuennél.

Tomasic Miklós horvát bán Budapestre érkezett és ma délelőtt hosszasan konferált *Khuen* miniszterelnökkel. A horvát miniszteri állás betöltése fölött tanácskoztak s hír szerint *Cseh Ervin*, vagy *Rakodczay Pál* lesz a horvát miniszter.

A kormány további kiegészítése azonban újabb halasztást szenvedett. Sem a király személye körüli minisztert, sem a többi államtitkárokat nem fogják egyelőre kinevezni.

A belügyi államtitkár hivatalban.

Jakabffy Imre v. b. t. t. belügyi államtitkár ma déli 12 órakor tette le a hivatali esküt *Khuen-Héderváry Károly* gróf miniszterelnök kezébe. Az eskütétel után *Jakabffy Imre* államtitkár elfoglalta hivatalát.

Tisza Aradon.

Aradról jelentik: Az aradi *Khuen*-párt vasárnap tartja alakuló gyűlését, amelyre *Tisza István* grótot is várják.

Fejérváry nem panaszkodik.

Fejérváry gróf egy újságíró előtt a következőket mondotta:

— Nagyon csodálkozom rajta, hogy bécsi utamról egész legendákat költöttek. A jelenlegi utam semmiféle audienciával nincs összefüggésben. Nem is jelentkeztem öndencián, mert utam kizárólag szolgálati jellegű volt. A

Feilitsch ügyről egyáltalán nem tennék jelentést, mert ily kicsinyes dolgokkal nem akarom zaklatni az uralkodót.

Tisza István aradi jelölt.

Az aradi nemzeti munkapárt tegnap tartott értekezletén kimondotta, hogy hivatalos jelöltül gróf *Tisza Istvánt* lépteti fel. *Tiszát* még nem kérték fel a jelöltség elfogadására.

Tisza a Ház elnöke.

Bécsi előkelő lapok írják, hogy *Tisza István* grótot mindenáron is képviselő karban szeretnék látni működni. A nemzeti társaságban mozgalom is indult meg, hogy *Tiszát* erre megnyerjék. *Tiszát* a Ház elnöki tisztségére akarják megválasztani. Itt említjük meg, hogy a Ház ülése 21-én lesz, melyet megelőzőleg a miniszterelnök kihallgatáson jelenik meg az uralkodó előtt.

A Tisza és Feilitsch ügy.

Tisza István ma nyilatkozatot adott közre a közte és *Feilitsch* között történetekre vonatkozólag *Tisza* a nyilatkozatban elmondja az eset történetét azután hozzá fűzi, hogy a volt haladó pártiak társadalmi üldözését mindég elítélte.

Az ő egyéni nitegritását politikai multjával érintve nem látja. Vannak köztük személyes jó barátai is, akikkel az életben szívesen találkozik, azonban politikai szolidaritást velük nem vállal.

Városi közügyek.

A közgyűlés tárgysorozata.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának évek óta nem volt oly érdekes közgyűlése, mint amilyenek a holnapi, csütörtöki igérkeznek.

A nagy jelentőségű, fontos ügyek egész tömege kerül tárgyalás alá.

Ilyenek: a községi polgári és elemi leányiskolák építése; a biharmegyei főispán beiktatása.

— Ezt a berendezést apámtól örökölttem — mondta *Charmois* — nem itt lakom, hanem dolgozószobámban, mely annyira el van rejtve, hogy ilyen csodálatos helyet még bizonyára nem látott. Adja kezét!

Gyertyát gyújtott, melynek fakó fényénél egy kis kert tekervényes útjain vezetett végig. Egy kut előtt megállott, melynek kávjához hordó volt kötve.

— liftem! — jegyezte meg mosolyogva s macskaüggyességgel átvette magát a kut kávján.

Követtem. A hordó eindult s kellemetlen zökkenéssel nemsokára megállott a kut mélyében. *Charmois* egy ajtót tárt fel s láthatólag jól esett neki, mennyire elcsodálkoztam az előtttem feltáruzó terem királyi berendezésén.

Charmois gyönyörű keretbe ült s így szólt:

— Még soha senki sem lépte át e küszöböt rajtam kívül. Életemnek harminc esztendőjét töltöttem el itt s ime, itt van munkásságom eredménye.

Szekerényt nyitott fel, melyben nagy kötetekben kéziratok voltak.

— Ime, a munkám! Látja, *Lievín*, ide írtam ezt a szót: vége. Valódi aranyporral írtam. Gyerekség az egész, de harminc évig vártam, míg ezt leírhattam.

A kötetet az asztalra tette, pápaszemét az orrára s a gyertyát közelebb tolta magához.

— Olvasni kezdek. Ön fáradt, ha untatom, szakítson félbe.

Hátrádóltam székemben s hallgattam. Mi-

nél tovább folyt az olvasás, annál inkább meggyőződtem róla, hogy a velem szemben ülő öreg valódi lángész, oly művet alkotott, melyhez fogható még az irodalomból nem jelent meg. Az öreg folytatta egyre növekvő lelkesedéssel. De én már alig hallottam szavait. Egy gondolat cikázott át agyvelőmön s minél jobban igyekeztem azt elűzni, annál makacsabban tért újból vissza.

Ha én az ő helyén volnék!

Megnéztem rongyos cipőimet, szemem végig siklott kopott ruházatomon s hirtelen kiöndhatatlan düh fogta el egész valomat.

— Holnap kiadót keresek s holnapután átadom neki az egész kéziratot — mondta az öreg.

Pár nap múlva hallottam, hogy az öreg nincs otthon. Belopóztam lakásába s elloptam a kéziratait. Két hétre rá az öreg meghalt; megölte a tudat, hogy élete munkássága kárba veszett.

Es én úgy éreztem, hogy én vagyok a gyilkosa.

Lelkiismeretem nem furdalt. Ugy éreztem, mintha valami magasabb hatalom tett volna engem *Claude Charmois* helyére. Kegyetlen végzet vak eszköze voltam. Hat hónappal később a kiadónak saját nevem alatt átadtam *Charmois* első regényét, melynek címe »Hajnalhasadás« című drámát, mely végigjárta Európát minden színpadát.

Abban az időtájjban ezeket a remekműveket mindenütt visszautasították. A bölcs tanácsok közül, melyekben akkor részem volt,

legjobban mulattatott az, mely azzal vigasztalt, hogy: »Őn még nagyon fiatal, tapasztalata nincs, várja meg türelemmel, míg ideje elérkezik.«

Végül az egyik kiadó, mely ugyanis a csőd előtt állott s az egyik színházigazgató, aki pénzhiány miatt okosabb s nem nyulhatott, elhatározta, hogy regényemet kiadja, illetőleg darabomat előadja. Néhány nappal később híressé ettem. Élveztem a mérték nélküli dicsőséget, mely megörjít. Ugy bámultak, mint egy csodát, külföldiek ostromolták ajtómat, ceruzáimat vásárolták, melyekkel írtam. Bőségben éltem s ismétlem, nem éreztem semmiféle lelki-furdalást. Ellenkezőleg. A gyűlölet, melyet az agg iránt éreztem, folyton növekedett, mert tudtam, hogy én raboltam meg dicsőségét. A gondolat türethetetlen volt. Hiszen mi voltam én talajdonképpen? *Lievín*, a híres *Lievín*, csendes dolgozószobájában közönséges csaló volt. Hozzájárult még az is, hogy lassanként az ünnepelem remekművek üreseknek és rosszaknak tűntek fel előttem. Megvetéssel olvastam az újságok magaslatló cikkeit, vállamat vontam ha hizelegte s senki sem ítélte meg szigorúbban *Lievín* magaslatos műveit, mint maga *Lievín*. Így elhatároztam, hogy *Charmois* helyett egyszer saját műveimet adom ki. Legfeljebb azt mondják majd, hogy irányt változtattam, de én, ha a közönség bámulatából felocsudott, követhelem majd saját útjaimat.

Előzőleg azonban kiadtam *Charmois* na egyik regényét, mely óriási sikert aratott. Ez a siker úgy marta bensőmet, mint az irigység,

tatására küldöttség választása; a jéggyár felállításának és a jégszükséglet beszerzésének kérdése.

A törvényhatóság elé kerül továbbá a Szent László-téri villamos vonalak sinei alá tervezett vasbeton alépitmény tervezete a 3-ik vashíd és a váradi velencei vasbetonhid részlettervei.

Egyik legfontosabb ügye lesz a közgyűlésnek a kislakások építésére vonatkozó tanácsi előterjesztés.

Előterjesztést tesz a tanács a Páris-patak kisajátításához szükséges területek közül kettőre nézve a kisajátítás elrendelése iránt.

Sorra kerül a Péter-utcat elzáró Guttmann-ház megvételének kérdése.

Ugyancsak most terjeszti be a városi tanács az új közbiztonsági terveit.

Ezek mind oly fontos kérdések, hogy bizonyára több uapra igénybe veszik a törvényhatóság idejét s így kilátás van rá, hogy még a jövő hétre is átnyulik a közgyűlés.

A tárgyisorozat különben a következő:

1. A polgármester jelentése az előző havi közigazgatás állapotáról.
2. A m. kir. belügyminiszter leirata a községi polgári leányiskola s az olasz elemi leányiskola építése tárgyában.
3. Biharmegye közönségének átirata a főispáni beiktatási ünnepély tárgyában.
4. Hartl Sándor miniszteri tanácsos köszönő irata.
5. Tanács előterjesztése a jéggyár felállítása és jég beszerzése iránt.
6. Tanács előterjesztése a Szent László-téren a vasuti sinek alá építendő vasbeton alépitmény engedélyezése ügyében.
7. A tanács a széles-utcai Körözs hid végleges terveit jóváhagyás végett beterjeszti.
8. A tanács a váradi-velencei Körözs hid végleges terveit jóváhagyás végett beterjeszti.
9. A tanács javaslata városi kislakások építése ügyében.
10. A tanács előterjesztése a Páris-patak szabályozása tárgyában.
11. U. a. javaslata a Guttmann Blanka tu-

mely a vetélytárs diadalának nyomában kél. Elhatároztam, hogy másodsor is meggyilkolom Charmost. Téli estén elégettem összes hátralévő papírjait. Két év mult el s én nem közöltem semmit s azt kezdtek rebesgetni, hogy valami rendkívüli mesteri művi dolgozom.

Könyvem n gjelent, kinevelték. Ezt követte egy szindara, melyet a szereplők nem bírtak végigjátszani. Már a második felvonást kifütyölték. Éjjel nappal dolgoztam s ez teljesen felemésztette minden erőme. A siker nek, az irigyek győzed lmeskedtek, mert azt mondták rólam, hogy Lievio, a híres író, harminchárom éves korában már teljesen kiirta magát!

Most érttettem át egész teljességében a büntetés rettenete ségét. Én, aki hozzászoktam a sikerhez, kimultam a küzdelemben s képtelen voltam bármire. Le jobban barátaim, legodaadóbb bámulóim azt tanácsolták, hogy hosszabb időre menjek üdülni. S megmagyarázták, hogy a túlfeszített munka kimerítette erőmet. Hogyan hazudtoljam meg őket? Még egyetlen végzetes erőlködést próbáltam meg, hiába. A vajudó hegyek egeret szültek. Az újságok hallgattak, a részvét csendje követte a zajos lármát, mely n vemet diadalmasan körülölelte volt.

Eljött az idő, mikor egy egyfelvonásos kis darabomat sem tu tam elhelyezni. Abban az időben irtam, mikor még mint szegény írodai alkalmazott éjnek idején faragtam a verszetet.

lajdonát képező Sztaroveszky u. 160 sz. ingatlanok 265000 koronáért leendő megvétele tárgyában.

12. U. a. javaslata a Szent László téri illemhelynek az Ezred-évi emléktérre leendő áthelyezése s a Szent László-térre, valamint a V.-olaszli vasut állomással szemben egy egy nagyobb új illemhely felállítása iránt László Ferenc által tett ajánlat elfogadása iránt.

13. U. a. javaslata a Körözs-partjának szabaddá tétele iránt beadott indítványok megvalósítása érdekében bizottság kiküldése és a velencei part rendezési tervének a szépészeti és közlekedési szakbizottságokhoz leendő utalás iránt.

14. U. a. javaslata a közbiztonsági terveknek elfogadása s a kiirási műveletnek a földmivésügyi miniszterhez leendő felterjesztése iránt.

15. A tanács előterjesztése Rimanóczy Kálmánnal a Kert város engedélyezése tárgyában kötött szerződésre vonatkozólag.

16. A tanács előterjesztése a vízvezetéki csőhálózatnak a Vitéz utcától az Össi-térig leendő meghosszabbítása tárgyában.

17. A tanács előterjesztése a villamos telepen 2 kazánnak láncrostély tüzelésre való átalakítása tárgyában.

18. A tanács mint állandó választmány javaslata az Orsz. Gyermekszanatórium Egyesület kérelme tárgyában.

19. Tanács mint állandó választmány javaslata özv. Des Escherolles Kruspér Sándorné urnónek a nevére létesített ágyalapítványi hely be nem töltése iránti kérelme tárgyában.

20. A tanács előterjesztése özv. Des Escherolles Kruspér Sándorné mint a városi árva-ház női választmány elnöknője által a vilamosárám díjtárgyában hozott tanácsi határozat ellen beadott felebbezésre.

21. A tanács előterjesztése Kuosmás Péternek a külvárosi ovodával szemben levő 328 négyzetméter telek átengedése iránti kérelme tárgyában.

22—24. Földbérieti szerződések.

25. Tanács mint állandó választmány a szab. osztrák-magyar áll. vasut társasággal, valamint az Incze Lajos és Társa céggel a felső gyaloghíd építésére vonatkozólag megkötött szerződéseket jóváhagyás végett beterjeszti.

26. A tanács javaslata ilj. Rimanóczy Kálmán építésznek a városháza építéséből folyólag beadott pótszámlája kiutalása ügyében.

27. A községi polgári iskolai tanszemélyzet kérelme felemelt korpótlékának előleg címen való kiutalása tárgyában.

28. A tanács mint állandó választmány javaslata a rendőrkapitányi hivatalhoz kiegészítő munkások ideiglenes alkalmaztatása tárgyában.

29. Soós Jenő nagyvárad lakos kérelme Zoltán, nevű fiának a m. kir. hadapródiskolai városi, jelenleg üresedésben levő alapítványi helyre leendő felvétele tárgyában.

30. A polgármester jelentése a szegényügyi bizottság kiegészítése tárgyában.

31. Szabó Imre és társai kézbesítők lakbérémelés iránti kérelme.

32—33. Előleg iránti kérelmek.

34. Az állandó nyugdíj-bizottság dr Baróthy Ákos t. főorvos nyugdíjaztatás iránti kérelmét beterjeszti.

35. Réthy József r. ellenőr nyugdíjazás iránti kérelme.

36. Farkas Lajos kézbesítő nyugdíjazás iránti kérelme.

37—40. Személyzeti ügyek.

Erről a törvényhatósági Bizottság t. tagjait tisztelettel azzal értesitem, hogy a tárgyisorozatba nevezett ügyiratok a közgyűlést megelőző napon bárki által megtekinthetők.

Nagyvárad, 1910 március 7.

Bordé Ferenc.

Hlatky Endre kinevezése. A hivatalos lap mai száma közli Hlatky Endrének Nagyvárad város főispánjává történt kinevezését.

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató.

Márc. 11. d. u. 6. Kath. Kőr böjti estélye a kir. kath. jogakadémián.

Május 5. d. e. 11. Kath. Kőr zárünnepélye a püspöki palotában.

* **Miskolczi Ferenc installációja.** A vármegyénél impozáns módon akarják megtartani Miskolczi Ferenc főispán installációját. Az installáció napján délben 2 órakor a Fekete Sasban nagyszabású diszbankett lesz. A banketten a tisztikaron kívül a megyebizottsági tagok nagyrésze is jelen lesz. A bankettet külön rendező bizottság készíti elő.

* **Kinevezés.** Az igazságügyi miniszter dr Farkas László nagyvárad városi joggyakornokot, a tenkei kir. járásbirósághoz jegyzővé nevezte ki, dr Köves Mihály tenkei kir. járásbirósági jegyzőt pedig a nagyvárad törvényszékhez helyezte át.

* **Az oberammergau passiójátékok.** A nagyböjt derekán a híres oberammergau passiójátékokat mutatta be a közönségnek a Katholikus Kőr vetítőgépe. Ezek a passiójátékok a keresztény néplélek gyönyörű megnyilatkozásai, ahol színpadon adják elő az Ur Jézus kinszenvedésének történetét. Messze vidékekről összesereglenek az emberek e passiójátékok megsejmlésére s mint a tegnap bemutatott képekből meggyőződhetünk, a nagy érdeklődés teljesen jogos is. A passiójátékoknak nemcsak művészi, hanem mélyeséges vallási értékük is van. E kettő domborodott ki Makucz Ernőnek igazán sikerült, eleven s hangulatos előadásából is, melyet a bemutatott szép vetített képekhez fűzött. A közönségnek úgy az előadás, mint az illusztrációs képek rendkívül tetszetek. Jövő kedden 5 órakor lesz a Kath. Kőr utolsó vetítőestélye. Március 15-ike lévén, ez alkalommal dr Krüger Aladár fog előadást tartani a szabadságharcról, Czuczor Vince pedig tárogatón fog szabadságharc korabeli dalokat bemutatni.

* **Az Irgalmasok ünnepe.** Tegnappolt Istenes Szent János-nak a betegápolással foglalkozó irgalmasrend alapítójának az ünnepe, amelyet a nagyvárad rendházban a szokott ünnepek keretében tartottak meg. Reggel 7 órakor Mellou István képezdei hittanár tartott misét, mely alatt a rend tagok a sz. áldozathoz járultak. Déliben az ünnep alkalmából a rendház ebédet adott melyen részt vettek Fetsler Antal felsz. püspök, káptalani helynök, Komlóssy József városi tanácsos, Novotny Aloncz prem. házfőnök, Kugler Albert, Reizmann Márton, dr Vucskics Gyula és Imrik S. Zoltán plébánosok, Falásokay Károly törv. bíró, Ganzuder Izaurus kapucinus házfőnök, Mayer Antal püspöki titkár, dr Imrik Gusztáv ügyvéd és Mellou István képezdei hittanár, dr Wimmer Julián főorvos, házfőnök üdvözölte a rendház nevében a vendégeket, mire Fetsler püspök hatásos szép beszédben méltatta a rendalapítónak hősiességét s szeretetét és az ő szerzetesének önfeláldozó működését, kívánva annak méltó sikerét.

* **Villams óra a városházán.** Gonda Elek nagyvárad órák beadványt intézett Nagyvárad városához, amelyben ajánlkozik a városház toronyóráját akként alakítja át villamos órára, hogy összeköttetésbe jut a toronyóra a

tüzoltó laktanya, a két tüzoltó különítmény, továbbá a rendőri ügyeletes szoba, járványkórház, a bizottsági és közgyűlési termek órájával s pontosan mutatják mind ezen helyeken az órák az európai időt. Összesen 11 villamos órát tervez, kapcsolatosan egymással. Az összes költségek 4920 koronára ruznak de ebből 1600 koronának megfelelő munkát a város a villamos teleppel is végeztethet. Az órákért 10 évi jótállást vállal.

* **A miniszter és a jégghiány.** Az egész országban, kivéve a Kárpátokat, kétségbe vannak esve a jégghiány miatt. A nyáron sok kellemetlenség lesz e miatt. A veszedelem már a belügyminiszter figyelmét is felkeltette s tegnap leirat jött Nagyvárad városához, a melyben jelentést kér arra nézve a miniszter, hogy a város törvényhatósága minő intézkedést tett a jégghiány pótlására?

* **Az orsz. színészegyesület támogatása.** Az országos színész egyesület a nyugdíjalap gyarapítása céljából kérte a belügyminisztert, hogy az egyesületet a törvényhatóságok figyelmébe ajánlja. A miniszter most leiratot intézett Nagyvárad városához, amelyben kéri, hogy a város hasson, hogy az egyesület a törvényhatóság jóindulatában részesüljön.

* **A jegyzők közgyűlése.** A biharmegyei községi és körjegyzők egyesülete március 15-én délelőtt 10 órakor tartja meg ezévi rendes közgyűlését a vármegyeház nagytermében. A közgyűlés legérdekesebb tárgya lesz a Nagyváradon felállítani szándékolt községi közigazgatási tanfolyam iránt teendő javaslat, továbbá az országos képviselőválasztás alkalmával a jegyzők választás alkalmával a jegyzők által követendő egyöntetű eljárás és végül a millenáris évnél a nyugdíjban 3 év gyanánt történő beszámítása. A közgyűlés iránt a vármegye jegyzői kara nagy érdeklődést tanusít.

* **A szalárdiak vágott dohánya.** Szalárd közönsége arról volt nevezetes, hogy ott mindenki ugynevezett szüzdohányt szült. Volt olyan egyén is, aki évekig nem szivott fináclátott dohányt. A csempészett dohányt a legszébb termékekből vitték és ott mindég piacot találtak neki. Valaki, akinek valószínűleg kevés volt a vágott dohánya feljelentést tett a pénzügyigazgatóságnak a szalárdi illatos finánc nem látta dohányokról. A fináncok egy csapata tegnap ki is vonult Szalárdra és ott minden bevezetés nélkül bementek a dohánytartókhoz és minden utbaigazítás nélkül egyenesen a rejtélyes dohánytartó szekrényekhez mentek és onnan a tulajdonosok nagy csodálkozására előszedték az aranyzinű finom jó kockára vágott pipadohányt. A fináncok valóságos finánc járást rendeztek és össze is szedtek 50 kiló dohányt. Egyetlen egy helyre tudtak elmenni, hogy vigyázzanak. Itt az illető el is dugta a dohányt a fináncok elől, azonban oly ügyetlenül csinálta a dolgot, hogy mikor a finánc azt mondta, hogy itt volt dohány az illető bevallotta, de azzal a hozzáadással, hogy már azt elszívták. Volt pedig ott 7 kiló dohány. Természetesen itt is fizetni fognak. A fináncok pedig összeszedve a szalárdiak vágott dohányát behozták azt Nagyváradra. A nagypipájú szalárdiak pedig elhatározták, hogy addig hidegen hagyják a pipát, amíg új dohányt nem szereznek.

* **A templomokban lopta a közönséget.** A rendőrségen többen emeltek panaszt ismeretlen tettes ellen, aki a templomokban

letett ridiküloket, pénztárcákat és imakönyveket elemelte. A rendőrkapitányi hivatal vasárnap délelőtt kiküldte a tettes kézrekerítése céljából *Dienes István, Turgyán Emil és Vass Károly* detektiveket. A detektivek hosszas megfigyelés után észrevettek egy 10 éves leánykát, aki a Barátok templomának egyik oldaláról a másikra többször átmenve, állandóan figyelte a templomba menő nők kezében levő ridiküloket és pénztárcákat. A kis leány nem vette észre, hogy őt már hosszú idő óta megfigyelik és teljes bátorsággal akarta elvenni az egyik pad szélén ülő nő kezétől, amelyik a pad végére volt akasztva. A lesben álló detektivek a kisleányt megfogták és előállították kapitányi hivatalhoz. A kis 10 éves leányka, aki egy helybeli jónevű iparos leánya, beismerte, hogy úgy a Szent László, mint a Barátok templomból több ridikült, pénztárcát, imakönyvet lopott s azokat az anyjának adta át, mondván, hogy azokat találta. A kis leány állítása szerint őt egy nagyobb 15 éves leány, *Moldvai Julianna* a Gyermekvédő liga gondozása alatt álló kalapos üzletbe dolgozó leány bujtotta fel a lopásra, aki szintén nagy ügyességgel folytatja a a jövedelmező mesterséget. A rendőrség a házkutatás alkalmával megtalált dolgok közül, azokat, amelyeknek tulajdonosait meg tudta állapítani, átszolgáltatta, azok ellenben, amelyeknek tulajdonosai ismeretlenek, a rendőrség őrizete alatt vannak. A rendőrségnél van még egy nagy fekete ridikül, egy oldalt nyílló kisebb ridikül, egy sárga kézi táská, két olvasó, egy pénztárca 5 korona tartalommal, 3 imakönyv, egy kis zsebtükört, egy zsebkendő »Etel« himzéssel és egy muft. A rendőrség felhívja azokat, akik a templomokban vesztették el vagy hagyták ott a fentebb jelzett tárgyakat, hogy azokat esetleges tulajdonosaik felismerése céljából a rendőrkapitányi hivatal I. em. 12 sz. szobájában jelentkezzenek.

* **Husz Ábrahám magyarosodik.** A hivatalos lapban ma a kinevezések, áthelyezések, engedélyek, árverési és pályázati hirdetmények között egy jelentéktelen magyarosítási hír jelent meg. Ez a kis közlemény:

Husz Ábrahám petrovabisztrai illetőségű ugyanittani lakos családi nevének *Farkas*-ra kérte átváltoztatása az 1909. évi 171.200 számú belügyminiszteri rendelettel megengedettetett.

Husz most már *Farkas Ábrahám*, a szomorú névre szert tett petrovai *Husz Ábrahám*-nak unokaöccsese. Aki ismeri azokat a zsidókat odafönt, tudja, hogy mit jelent az, ha egy mármárosi arra fanyalodik, hogy a nevét megmagyarosítsa. Sok guny és ujjal rámutatásnak volt kitéve, amíg arra a lépésre határozta el magát, hogy a kompromittált *Husz* nevet kicserélje a *Farkas* névre.

* **Ellopott alkohol.** Kellemetlen meglepetésre ébredt tegnap *Wasserstrom Adolf* várad-velencei kereskedő. Reggel ugyanis a pincéjébe ment le és onnan szeszt akart felhozni. Amikor azonban csapra ütötte a hordót meglepődve konstata, hogy a hordók konganak sőt a csapon egyáltalán nem akart folyni az alkohol. Jobban körül nézegette a tegnap még szinültig telt hordókat és akkor vette észre, hogy azokat az éjjel valaki kifurta és tartalmukat elvitte. A pince ellopott tartalmát keresi a rendőrség.

* **A tolvajoknak szabad az út.** Az utóbbi időben a tolvajok nagyon rákaptak a

Kálvária- és Vizezeték-utcai házak udvarára. Egymásután már több lopást követtek el a város ezen részén s a kamarákat, ketreceket feltörték és aprómarbákat és más élelmiszereket loptak. Egy ilyen jómadár még kétszer lőtt is, mikor észrevették, hogy elriassza az üldözőket. Ezekbe az udvarokba könnyen bejutnak a tolvajok a hegy alatt elhúzódó vasutvonalról, ahol ugyanis nincs semmiféle rendőri felügyelet s a rendőr nem is tudna feljutni a vasutvonalra. A tolvajok tehát teljes biztonságban jutnak át a kertek kerítésén az udvarokba. A hatóság ezen a bajon alig segíthet, hanem a háztulajdonosoknak kell kellőleg védekezni a tolvajok ellen.

* **Telefon kiterjesztés Ausztriával.** Nagyvárad és az Alsóausztriában fekvő Ebergassing között folyó évi március hó 15-től távbeszélő forgalom lép életbe. A 3 perces beszélgetések díja 2 korona 60 fillérben, a díjköteles szolgálati értesítés díja pedig 1 koronában állapított meg. Sürgős beszélgetésekért a rendes díjak háromszorosa fizetendő.

* **Öngyilkos asszony.** Felsődnai tudósítónk jelenti, hogy ott tegnap délután borzalmas módon vetett végett életének *Maróczy Béláné* egy 64 éves asszony. Az idős nő hazamosabb idő óta betegeskedik már s tegnap mig férje szolgálatban volt régi idegrohama ujult ki rajta s ennek következtében felakasztotta magát. Az öngyilkosságot már későn vették észre s így segíteni egyáltalán nem lehetett.

* **Ellopott téli kabát.** Held Pál panaszt emelt a rendőrségen, hogy hétfőn este *Lloyd* kávéházából, eddig ismeretlen tettes, szürke színű szörme galléros télikabátját ellopta. A rendőrség a nyomozást folyamatba tette.

* **Aki agyon akarta löni az anyját.** E hó 5-én közöltük, hogy özv. *Szentmiklósi Ferencné* a Baross-hídi rendőr őrszemnek panaszolta, hogy *István* nevű fia lelővéssel fenyegette. Tegnap *Szentmiklósi Ferencné* megjelent a rendőrkapitányi hivatalban és az ötödikén tett vallomását oda módosította, hogy fia f. hó 4 én reggel mámoros lövel ment haza s ilyen állapotban mondotta anyjának, hogy a lakásból költözzön ki és mikor az anya ki akart költözni, akkor mondta fia, hogy ha elköltözik, lelövi. *Szentmiklósiné* figyelmeztette fiát, hogy ne beszéljen olyanokat, mert részeg. Az anya figyelmeztetésére a fiu revolvert elővéve, nem anyját, hanem saját magát akarta agyonlöni. A mámoros ember kezéből a revolvert anyja és nővére csak nagynehezen tudták elvenni.

* **Apróhírek Elűtött asszony.** Tegnap este *Szt. László* téren *Kirschner* és *Deutsch* egyik szállító kocsija elűtötte *Balogh Zsuzsannát*. A megsérült asszonyt a mentők beszállították a Biharmegyei közkórházba. A gondatlan kocsis ellen pedig a rendőrség az eljárást folyamatba tette.

Tolvaj csavargó. *Kász Ferenc* panaszolta tegnap a rendőrségen, hogy 10 koronát tartalmazó pénztárcáját *Simon Zsuzsanna* hely és foglalkozás nélküli nő ellopta. A rendőrség a nyomozást folyamatba tette.

Eltűnt kis leány. *Lukács Julianna* sirva, jelentette tegnap a rendőrségen, hogy *Erzi* nevű leánya, aki állandóan *Margittán* tartózkodott *Lukács Lajos* bátyjánál f. évi február hó 22-én nyomtalanul eltűnt és azóta nem került meg. Személyleírása 8 éves, hosszukás arcu, szőke haju, fekete szemű és szemöldökű, iskolás leány. A rendőrség az eltűnt leányt körözteteti.

* **Hódítani fog,** ha béli szükségletét cipő és fehérnemű cikkeiben **REICHARD ÁRUHÁZA** cégnél szerzi be, hol legdivatósabb kalapok és divatcikkék kaphatók.

x **Bémer-tér 3. sz. alá költöztem.** Elvállalok minden a szakmámhoz tartozó villamos és gáz világítási vezetékek, lakások, szállodák, iskolák jelző-csengő, telefon berendezéseit, uradalmak, gazdaságok s szeszgyárak részére saját üzemű dinamó berendezéseket, villámhárítókat. — Raktáron tartok villamos motorokat, iv, izzó és Wolfram-féle lámpákat, mindennemű csillárokat, asztali lámpákat és az összes elektrotechnikai cikkeket. — Költségvetés díjmentes. Stern Adolf, villamos és légszész vállalata Nagyvárad, Bémer-tér. — Telefon 556.

x **A Lloyd kávéház** modernül berendezett helyiségében március hó 9, 10, 11 és 12 én a következő érdekes mozgatóképek ujdonságok lesznek bemutatva: 1. Antwerpeni állatkert. 2. Mostár. 3. Séta a Lunaparkban. 4. Gyermekünnepe Newyorkban. 5. Pali vadászkalandja. 6. Két nővér. 7. Paradicsomba vezető út. *Belepti díj nincs.* — Kezdeté este 9 órakor. — Kitérő italokról és jó zenéről gondoskodva van. — A n. é. közönség szíves pártfogását kéri mely tisztelettel Hartstein Árpád tulajdonos.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Szerda: Kis cukros. (Ujdonság.)

Csütörtök: Kis cukros.

Péntek: Kis cukros.

Szombat: Trenk báró.

Vasárnap: Nagymama.

A kis cukros. A Szigligeti színháznak előreláthatólag nagyszerű ujdonsága lesz. A kis cukros című vígjáték, mely ma, szerdán este kerül bemutatásra. A jőnevű Gavault Paul különös érdekességű darabot csinált a kis cukrosból, amely a mai darabok között azzal tűndököl, hogy sziporkázóan szellemes, vidám, pajkos és mégis semmi, semmi pikantéria. Mint valami friss forrás, olyan ez a vígjáték és minden színpadon nagyszerű sikere volt. A mai bemutatóhoz különben is méltán fűzhet várakozást a nagyváradai közönség; a két főszerep pompás kezekben van. Sinkó Giza játssza a kis cukrost és szerelmes, naiv partnere Gózon lesz. A többi szerepeket is elsőrendű szereplők játsszák. Az ujdonságot holnapután megismétlik.

Trenk báró. A legújabb, legnépszerűbb operett, amely a nagyváradai közönség tetszését oly hirtelen megnyerte, legközelebb szombaton kerül újra színpadra. Ez alkalommal megismétlésben lesz része a közönségnek. Egészen új szereposztással látják viszont ezt a parádés szerepekben bővelkedő darabot. Trenk báró Mihályi Ernő lesz, Nicola szerepét Gózon játssza és Maricát Tisza-Langer Karola fogja személyesíteni. A márki pedig Dési Alfréd lesz. Ebben a szereposztásban a premier sikerével fog vetekezni a szombat esti előadás.

Vasárnap a színházban. Vasárnap délután a sok sikert látott kitérő operett, a „Tilos a csóki” kerül előadásra. A királyleányt Bartók Etel, a dadát Tisza Karola játssza ezuttal. Este a „Nagymamát” ezt a régi kedves darabot elevenítik fel pompás szereposztásban. Tanácsos, hogy az érdeklődők jegyeiket jól előre váltsák meg.

EGYESÜLETEK.

A kath. kör ülése. A nagyváradai kath. kör igazgató választmánya ma, március hó 9-én szerdán este 6 órakor saját helyiségében rendes havi ülést tart.

IRODALOM.

A kereszténység eredete.

Érdekes, szép hittudományi tétel kidolgozására hirdet pályázatot a budapesti kir. magy. tudományegyetem hittudományi kara, mely a Horváth-féle alapítványból hatalmas pályadíjat tűzött ki a tétel szerencsés kidolgozójának. A pályázati hirdetés így szól:

„Eredeti források alapján s a tudomány mai színvonalán ki kell mutatni a kereszténység természetfölötti eredetét történelmi lefolyásban, okaiban és tényezőiben, különös tekintettel a zsidó apokaliptikára és aleúndria valásbólcséletre, továbbá a hellenizmusra és a miszteriumokra, valamint a szóba jövő keleti vallásokra.”

A munka a művelt közönség igényeihez legyen szabva és az alapító szándéka szerint irodalmi értékű magyar nyelven írva. Egy kötetnél (500—600 nyomtatott lapnál) többre ne terjedjen. A pályamű idegen kézzel olvashatóan írva, a szerző nevére rejtő zárt jelzés levélkével 1911. szept. 15. a hittudományi kar dékáni hivatalánál nyújtandó be. Pályadíj 3000 korona. A nyertes szerző köteles művét nyomtatásban, külön könyv alakjában vagy folyóiratban közzétenni.

Kelt Budapesten, 1910. március 3-án a hittudományi kar V. rendes üléséből.

Mihályi Akos dr.

hittudományi dékán.

TÁVIRATOK.

Ferdinánd király Budapesten.

Budapest, márc. 8. Ferdinánd bolgár király 1 órakor Budapestre érkezett. A királyt József főherceg és családja fogadta, akikkel a budavári palotába ment.

Lueger agóniája.

Bécs, március 8. Lueger állapotáról ma reggel a következő kommunikét adták ki: Hőmérsék 26, érverés 84, gyöngye. Vesemüködés folyton csökken. Légzés időnként szabálytalan. Öntudat nem egészen tiszta. Az orvosok még megjegyzik: A páciens gyöngülése feltartózatlan folytatódik. A múlt éjjel legnagyobb részben nyugodtan aludt és csak hanges hívásra reagált. A természetes lépésköz mindazonáltal lehetséges volt. Hányás nem állott be, de időnként csuklás.

Bécs, március 8. A beteg gyöngyessége már igen nagyfokú. A polgármester délelőtt tíz órakor eszméletlenül fekszik, nehéz lélegzettel, nyitott szájjal és kék ajkakkal találták ágyában. Ma ajka zárva van és arckifejezése szemmel láthatólag nyugodtabb és békésebb. A beteg erejének hanyatlását különösen arról lehet felismerni, hogy rendkívül lesoványodott.

Bécs, március 8. Lueger betegsége oly stádiumba lépett, a mely a végső feloszlást szokta megelőzni. Közérzése megzavarodott és már csak nagyon hangos megszólításra reagál. Hozzá tett kér-

désekre csak néha felel jelekkel. Az erő hanyatlása most rohamos és a halál valószínűleg a legközelebbi órákban fog következni.

Peary bizonyítékai.

Washington, márc. 8. Peary nem tett eleget a kongresszus tengerészeti bizottsága felszólításának, hogy az északi sark elérésére vonatkozó bizonyítékokat terjessze elő, amennyiben rámutatott arra, hogy egy könyvkiadó-céggel kötött szerződése ebben akadályozza. A bizottság azért kérte a bizonyítékokat, mert a kongresszusnak Peary kitüntetését akarta javasolni.

Macedon hangulat.

Atén, márc. 8. A közvélemény néhány nap óta nagyon izgatott a törökök viselkedése miatt Macedóniában és Epiruszban. A határon átmenekült keresztények borzalmas dolgokat beszélnek a török katonák erőszakosságáról. A falvakban számos embert tartóztatnak le a török parlament által még el sem fogadott új bandatörvény alapján és mint-hogy meg van tiltva, hogy a vádlottnak megmondják a följelentő nevét. a följelentés mestersége óriási módon felburjánzik. Az elfogott embereket kínzással kényszerítik arra, hogy bizonyos embereket bűntársaknak mondjanak. Így zeniko taluban egy parasztnak talpát és tényerét megégették izzó vassal, hogy rákényszerítsék egy nem is létező forradalmi bizottság elárulására.

Az angol pótválasztások.

London, március 8. Az ilkestoni kerületben pótválasztáson megválasztották Seely gyarmatügyi államtitkár, aki a főválasztásoknál nem kapott mandátumot. Ez alkalommal 20.204 szavazatot kapott, míg unionista ellenjelöltjére 6271 szavazat esett.

Igazságszolgáltatás.

Az új esküdtszéki ciklus anyaga.

Március 21-én veszi kezdetét a legközelebbi esküdtszéki ciklus, amelyben a következő ügyek kerülnek tárgyalás alá:

Március 21—24. *Mészáros* Tótyer és társa szándékos emberölés kísérlete miatt. Beidézve 4 tanu.

Március 29—30. *Cseh* Sándor gyújtogatás miatt. Beidézve 7 tanu.

Március 30. délután H. *Hoványi* Kornél nyomtatvány utján elkövetett rágalmaszás miatt.

Március 31-én *Parossai* Soma nyomtatvány utján elkövetett becsületsértés miatt.

Április 1. *Ilye* Juon szándékos emberölés büntette miatt.

Április 2. *Stava* Konstantin, nyomtatvány utján elkövetett izgatás miatt.

Április 5. *Rakóczky* Pál, nyomtatvány utján elkövetett rágalmaszás miatt.

Április 6. *Hofbáncz* Árpád nyomtatvány utján elkövetett rágalmaszás miatt.

Szélhámos segédjegyző. Annakidején megírta a Tiszántul, hogy Erlick Ákos dobresti segédjegyző magát körjegyzőnek adta ki

és úgy Fischer és társa szegedi ékszerészek-től 200 korona áru ékszer rendel, amit meg is kapott, azonban az árával adós maradt. A rendelésnél több névhamisítást is követett el a segédjegyző. Erlichnek nem volt ez az első széthamossága, mert már Magda Elek városi jegyző nevét váltóra hamisítva, pénzt vett fel és kerekelt oldott. A törvényszék tegnap foglalkozott a segédjegyző ügyével. Erlich a tárgyalás folyamán szinte komikusan kijelentette hogy ő mihelyt kiszabadul, végrebajtás terhe mellett úgy Fischer és társának, mint Magda Elek jegyzőnek kifogja fizetni a károsodásukat. **A törvényszék ezt nem találta elég alapos védelemnek, miért is másfél évi börtönrre ítélte. Erlich kijelentette, hogy az ítélet ellen ugyan lelebez, de a fentiek károsodását meg fogja téríteni, ha addig él is, A komikus kijelentés után a segédjegyzőt a szuronyos börtönörök új lakásába kísérték, ahol megkezdte a büntetés kitöltését.**

A sarkadi férjgyilkosság. A már napok óta tartó gyilkosság ügyében tegnap hozta meg ítéletét a nagyváradi esküdtbiróság. Tegnap a vád- és védbeszédekre került a sor. Dr. Thury Endre ügyész meggyőző beszédében igyekezett a vádlottak bűnösségét megvilágítani az esküdtek előtt. A terhelő körülmények és tanuvallomások alapján a vádlottak bűnösségét bebizonyítva kérte a marasztaló verdiket. A vádbeszéd után dr. Fráter Pál, majd dr. Poynár Széver védők mondták el védbeszédüket. Az esküdtek a hozzájuk intézett kérdésekre a késő esti órákban hozták meg határozatukat, mely szerint úgy Erdős Klárát, mint Iszaj Györgyöt bűnösnek mondták ki. Az esküdtek határozata alapján Erdős Klárát 8 és Iszaj Györgyöt 3 évi fegyházra ítélte a bíróság.

Z E N E.

Dohnányi Ernő és Földesi Arnold hangversenye. A zenepártolók március huszadiki hangversenyükkel tejezik be az idei sikerében gazdag koncertszezon. Ez a hangverseny hatalmas mozzanat lesz a város kulturális életében. Dohnányi Ernő a világhíri magyar zongoraművész és Földesi Arnold nemkevésbé nagynevű gondokaművész lép föl egyetlen estén a nagyváradiak előtt. A hangversenyre jegyek Vidor Manónál már most előjegyezhetők.

NYILTTÉR.

A napsugár szomjazása

I a szabadba csalja az embereket, ha csak kicsit is barátságos az ég képe s ezt a kis üdülést gyakran hosszú ideig tartó meghűléssel fizeti meg az ember. Nagyon óvatossá kell tehát lenni s az ilyen sétára el kell vinni néhány darab Fav féle valódi szódai ásványpasztillát, a melyet a szájban kell tartani. Akkor megismerjük a szódai pasztillának a bajt előzetesen elhárító értékét. Fav valódi szódai ásványpasztillája dobozonként csak 1 korona 25 fillerbe kerül és minden idevágó üzletben kapható. Utánzatokat tessék határozottan visszautasítani.

Főképviselet Magyarország és Ausztria részére: W. Th. Guntzert, cs. és k. udv. szállító, Wien, IV. Grosse Neugasse 17.

Végre tiszta
(„Endlich rein“)

a legtökéletesebb és legmeszebb menő egészségügyi és kozmetikus követelményeknek megfelelő mosdópép. Dobozban, tubusban. Fogpasztának is használható. (Törv. védve.) A „Végre tiszta“ („Endlich rein“) jó hatással van a bőrre, élénkíti, és már rövid idejű használat után lágyá és gyöngéddé teszi. Használatban olcsó, mint mosdó- és fürdőszappan fölülmulhatatlan, az előkelő toalett asztalnak és a családnak is ideális használati szere. Tubusban csomagolva orvosnak, utazónak és sportembernek különösen ajánlható. Vegy. gyár: Bucher, Wien I. Himmelportgasse 17. Kapható drogeriákban, gyógyszerárakban és illatszertárakban.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti tőzsdetudósítások.

A gabonstőzsde határidői.

Budapest, márc. 8.

— Délután 4 órakor. —

Buza május 1909. 50 kilogramonként	14.35
Buza októberre	13.91
Buza apr.	11.80
Rozs okt.	10.29
Zab májusra	—
Zab októberre	7.78
Tengeri máj. 1909.	7.86
Tengeri jul.	8.05
Tengeri májusra 1910.	7.24

Értékdőzsde.

— Délután 4 órakor. —

Osztrák hitelbank részvény	634.—
Osztrák magyar államvasuti részvény	735.75
Leszámitoló bank	482.—
Románurányi	572.—
Osztrák-m. államvasuti részv.	697.50
Közuti vasut	552.—
Városi villamos vasut	269.—

Hivatalos árfolyamok

A budapesti áru- és értéktőzsde 1910. márc. 8.

Magyar arany járadék 4 száz.	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	93.25
Magyar koronajáradék	82.75
Magyar földter. erment. felvény 4 sz.	240.—
Horvát-szlavon földterherment. kötvény	95.50
Osztrák járadék papirban	186.—
Osztrák járadék ezüstben	145.—
Osztrák járadék aranyban	97.25
Osztrák korona járadék	99.—
1860. osztr. államsorsjegyek	116.50
Osztrák magyar bankrészvény	197.50
Magyar hitelbank-részvény	150.25
Osztrák hitelbank-részvény	730.—
Magyar hitel-részvény	748.—
London vista	631.50
Páris vista	689.50
20 frankos (Napoleon)der	19.02
Német birodalmi márka	117.65
20 márkás arany	23.51
Magyar nyerevény sorsjegy kölesön	93.95
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölesön	40.90

A kamara értesítése. Az országos munkás betegsegélyező és balesetbiztosító pénztár évi balesetbiztosítási költségeket fizetők üzemeinek besorozását a foglalkozás vagy üzemág, a munkások létszáma, veszélyességi osztály és arányszám szerint csoportosítva összeállította és kinyomatta. Azzal hozzuk az érdekeltek tudomására, hogy a hivatalos órák alatt a kimutatás a kamarai irodában megtekinthető. Nagyvárad, 1910 március hó. A nagy-

váradi kereskedelmi és iparkamara: Huzella Gyula kir. keresk. tan. elnök. Dr. Sarkadi Lajos titkár.

REGÉNYCSARNOK.

Rózsika.

Írta: White Mellville G. J.

— Angolból. —

(Folytatás.)

10

Mit adhat a világ? Még Párisban is, a fényes tündöklő, vidám és nyomorult Párisban? Fennhangon tette a kérdést s úgy látszott, mintha egy szellem kelne föl a kandelabó tüzeinek füstjéből — az ő saját s elleme, meggyőnyedve — és azt felelné. „Tudtéltséget.“ Tagadhatta-e ezt? Ő tele itta magát az élvezet kelyhéből s elvégre sem találta azt oly édesnek. Mindenbe beleunt. A szerelem és az ital elveszté csábját, az udvar, a vadászat, a színház a játékszoba, mindegyik unalmasabb a másikkal. Ideje, egy valami új szórakozást valami új életfoglalókat találnon.

Ugyan e pillanatban lőtte meg Péter a nagy szürke farkast a hóban. Arnold gróf feltette elméjében, egy sorra fogja járni az összes házakat uradalma és körutját Rózsikánál és az ő nagy-nyjánát kezdi el másnap.

A leányt bázi munkával elfoglalva s boldogan és vígan énekelve találta, mint madárkát az ágon. Csinosabban nézett ki, mint valaha és nyugodtabbnak is látszott egy más nő jelenlétében, mintha csak tegnapi féltékenységű künn a hóban hagyta volna.

Sokkal jobb bajvivő volt a gróf, hogysen azonnal vaktába a sáncnak rontson. A jó földesur szerepét játszva tökéletesen, kinallgatá az öreg asszony panaszeit, udvarias arccal figyelve s új fedetlet ígért a házikóra, jegyzékbe véve ezt zsebkönyvében, mielőtt csak egy szót is szólt volna Rózsikához.

Aztán ütegeit a vár sarkának szegezte, melyet tapasztalásból a leggyengébb résznek tartott. Meggondolva, hogy mennyire megszokhatta Rózsika a szépségéről mondott bákokat, meg akarta értetni vele, hogy az ő szemében ez a legutolsó a lányka számos vonzerői között.

— Azt hittem, — kezdé, — midőn lejöttem az erdőbe, hogy el kell telednem embertársaimat s egészen elzárkózva kellend élnem kastélyomban, mint a medve él odújában. El vagyok ragadtatva, azt találni, kisasszony, hogy itt ép oly fiom és kellemes társaság van, ha nem is oly mesterkelt, mint Párisban.

— Oh uram, — szakítá lábba az öreg asszony, mialatt a fiatalabb nő elpirult és mosolygott, — nem mindennap is találkozhatsz ám egy kunyhó füstös pítvarában egy oly leánnyal, mint a mi Rózsikánk. Neki jó nevelése volt, érti őt. Ő zárdában nevedett.

A jó nénik tanították olvasni, írni és verni. Ab, látnia kellene önnek az ő himzését. Hát még a zongorajátékal. Hogy érinti az ujjaival! Méltóságos uram, ha ez egy harmonium volna konyhaasztal hejyett, leülne melléje s úgy játszáná egyik nótát a másik után, mint egy angyal az égből.

— No nekem van harmoniumom az én házamban, — szólt a gróf, — mint konyhaasztalom is. Hizelegni fog nekem, ha a kisasszony eljön magát gyakorolni akár egyikén, akár a másikon, mikor csak kedve tartja.

(Folyt. köv.)

Dr. VUOSKIOS GYULA.

Aszodi Mihály

kávé, cukorka és déli-gyümölcs nagykereskedő üzletét február hó 1-én **Sas palota** Oláh henteszel szemben helyezi át Kossuth-u. oldal.

Aszodi

trieszti kávé, thea és angol rum aruházánál a 8 féle zamatu pörkölt kávé legjobb, legolcsóbb Kossuth-u. villamos motor üzemű kávépörköldéjébe.

Aszodinál

Kossuth-utca, kakao és csokoládé vásár megkezdődött nagyban és kicsinyben olcsó árért. 2 kgr. kuba és gyöngykávé bérmentve 3 frt 50 kr.

Téli idényre

theát, rumot, halkonzervek nagyban gyári áron. Zsur csemegéket nagyban és kicsinyben olcsó árban Aszodinál Kossuth-utca. Cukrástorták kaphatók.

Kecskeméthy István

Nemzeti szállodája, étterme és kávéháza, Kert-utca, ipartestületi ház.

Van szerencsém, úgy a helybeli, mint a vidéki közönség b. tudomására hozni, hogy a Nemzeti szálloda összes vendégszobáit, sörcsarnokát, éttermét és kávéházát ujonnan átalakítottam azokat a mai kor igényei szerint berendeztem, a szobaárakat pedig lezállítottam. Egyben kiemelem, hogy nyáron át szép kerthelyiség áll a közönség rendelkezésére.

Jó magyaros konyhám, frissen csapolt kőbányai sör és sajáttermésű boraimat mérsékelt árakon biztosítom vendégeim részére.

Naponta friss és izletes villásreggeli ebéd és vacsora. Abonensek elfogadtnak, mérsékelt árak mellett.

Ugy a szállodát, mint a sörcsarnokot és éttermet személyesen vezetem s vendégeim pontos és előzékeny kiszolgálásáról mindenkor gondoskodom.

Szives pártfogást kér tisztelettel

Kecskeméthy István,
vendéglős.

Uj üzlet!

Uj üzlet!

Villamos és légszesz felszerelési vállalat

Benedek Ferencz

Sas passage.

Telefon 946.

Raktáron tart villamos és légszesz felszerelési alkatrészeket. **Olcsó fény** társulat kizárólagos képviselője. Elvállalunk karban tartásokat légszesz villany házi esengéket és telefonokat. Költségvetésekkel díjmentesen szolgálunk. Telefon hívásokra személyesen megjelenünk.

Kiváló tisztelettel

Benedek Ferencz

Igyekeztek mindenki francia születésű okleveles tanárnőktől franciául megtanulni! Az órákon könyvek és irkák díjtalanul! Csoportos oktatás! Privát tanítás otthon is! Kedvező fizetési feltételek! Francia könyvtár! Lakás Csengeri-utca 6. Csapóház.

Kis szőlők

legfinomabb csemegé és borfajokkal beültetve felholdas és negyedholdas részletekben is **eladó**k.

Ez a terület *kertföldröknek, villatelkeknek és háshelyeknek* is alkalmas mert közvetlen a város mellett fekszik. *Be van kerítve és bővizű kuttal ellátva.* Értekezni lehet Körös utca 43. sz. alatt.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított **dr. Just-féle**

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben **75** százalék **megtakarítást** mutat fel. 40 gyertyás **W o l f r a m** lámpa **darabja 3.60 kor.** 100 gyertyásé **5 kor. 50 fill.**

S a izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindezen **izzólámpa különlegességek,** fényképes **z-l á m p á k,** ugyancsak **legolcsóbb áron kaphatók.**

Csillárok,

í v l á m p á k

állandóan nagy választékban kaphatók s a villamos telepen külön e célra épített nagy

csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1. lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

Elvállaljuk

villamos világítás

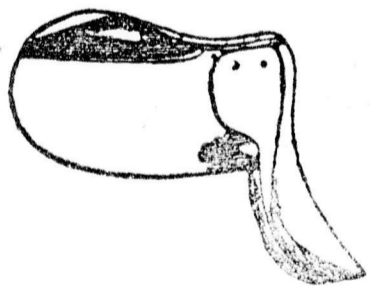
és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítiését, átalakítását, javítását, ivlámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerelő telefonja 55. sz.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

LORINCZ MÓR Nagyvárad, Bémer-tér.

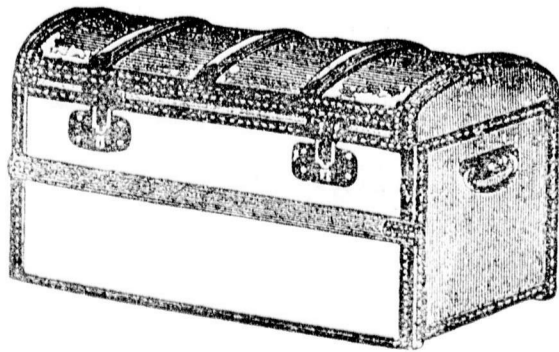
Legnagyobb raktár grammophon, beszélő gépek, alkatrészek és lemezekből.

Utazó bőröndök, elegáns kézi kofferek, női kézi tarsolyok, uti kosarak, kupé és vasuti méretben. Gyermek kocsik, velocipédek nagy választéka.

Sport és lovagló eszközök.

Fénykép szerek, lemezek és készülékek!

Kérjen árjegyzéket.

Tarsoly

Risztó

különlegességek vaskereskedése

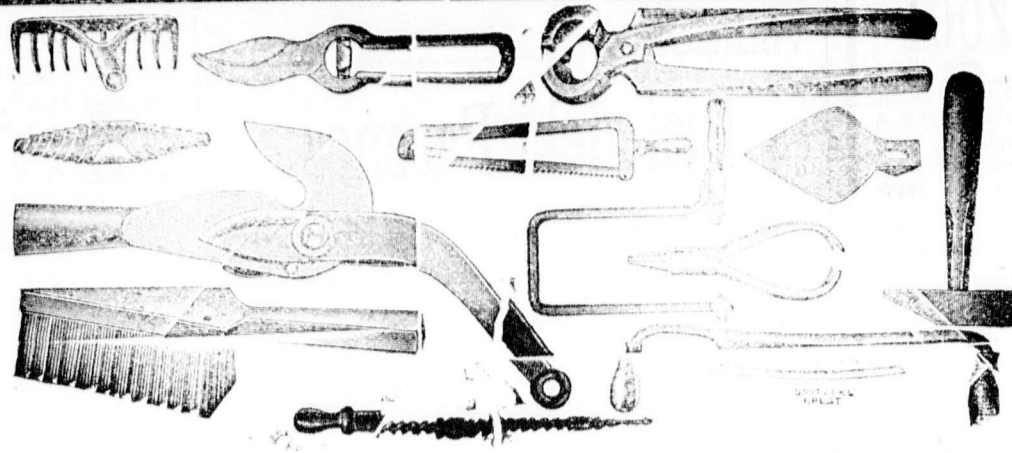
NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut.

Kerti szerszámok

melyek készen benyelezve is nagy választékban kaphatók.

Metsző- és

hernyózó ollók legjobb minőségben.

Mérlegek

sárgaréz tényérral vagy márvány lappal

és súlyok

állami hitelesítéssel minden nagyságban.

M. kir. lőporáruda

s mindennemű tolványok, vadászati felszerelések és vadászbegyverek raktára.

Központi Takarékpénztár Részvénytársaság Nagyvárada.

Felhívás.

F. évi január 30-án megtartott rendes közgyűlésünk 2500 drb 400 korona névértékű új részvény kibocsátásával intézetünk alaptőkéjének kettő millió koronáról három millió koronára leendő felemelését határozta el.

Ezen 2500 drb. új részvény átvételére a régi részvényesek elővételi joggal bírnak olyformán, hogy minden 2 drb. régi részvény után egy drb. új részvény, a közgyűlés által megállapított 440 korona árban, részükre fentartatik. E vételárban már a bélyeg- és kiállítási díj belefoglaltatik.

Az új részvények vételára után folyó évi január hó első napjától a befizetés napjáig 6 százalékos kamattal fizetendő, amennyiben az új részvényesek is már a folyó évi üzleteredményben részesülni fognak.

Ezen közgyűlési határozat folytán felhívjuk a részvényeseinket, hogy az új részvényekre elővételi

jogukat bezárólag f. évi március első napjáig gyakorolni s ugyanakkor a régi részvényeket az elővételi joggyakorlására vonatkozó lebélyegzés végett pénztárunknál bemutatni sziveskedjenek. Folyó évi március 1-én az elővételi jog megszűnik és a megmaradt részvények 450 korona árban lesznek értékesítve.

A befizetések 1910. évi június 1-ig tetszés szerinti részletekben teljesíthetők, azonban az elővételi joggyakorlásánál részvényenként 40 korona befizetendő.

A közgyűlés által meghatározott vételárból, azaz részvényenként 440 koronából, 400 korona az alaptőkét illeti, a 40 korona felpénz pedig, a költségek levonása után, a tartalékalaphoz csatolandó.

A befizetésekről ideiglenes igazolványok adatnak ki, amelyek ellenében — az igazgatóság által megállapítandó időben — az eredeti részvények ki fognak szolgáltatni.

Az új részvények befizetésére vonatkozólag ér-

vényben maradnak alapszabályaink 10 §-ának a késedelmes befizetésre vonatkozó intézkedései.

Nagyvárada, 1910. január 30.

Központi Takarékpénztár Részvénytársaság.

A Baross-utca 60. számú házban

egy emeleti modern lakás, mely áll 4 szoba, előszoba, fürdőszoba és hozzátartozó mellék helyiségekből

május hó 1-től kiadó.

Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál Kossuth-utca 4. szám.

REISZ MIKSA

BUTORGYÁRA

Békéscsaba — Nagyvárada

Kossuth (Sas)-utca 7.